

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет романо-германської філології**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

2025 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

**для вступу на навчання для здобуття
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність В11 Філологія**

**ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
німецька»**

**на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)**

Схвалено на засіданні Вченої ради
факультету романо-германської
філології
Протокол № 7 від «18» березня 2025 р.

**ОНУ
2025**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит – форма вступного випробування для конкурсного відбору осіб для здобуття ступеня магістра, які вступають на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). Організація та проведення вступного випробування відбувається у порядку, визначеному Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360, та Положенням про приймальну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Мета вступного іспиту до магістратури полягає у визначенні відповідності знань, вмінь та навичок абітурієнтів вимогам навчання в магістратурі за спеціальністю B11 Філологія спеціалізацією B11.043 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька», що спрямоване на:

- інтенсивне підвищення рівня мовної компетентності здобувача вищої освіти як в аспекті мови, що вивчається, так і знань про мову, які відбивають сучасний стан лінгвістичної науки, літературознавства та лінгводидактики;

- оволодіння методологією та методикою наукової роботи в галузі лінгвістики, літературознавства та перекладу.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, випускник, що отримав ступінь вищої освіти бакалавра, повинен, зокрема:

- володіти розвиненою культурою мислення, ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово;

- володіти навичками наукової організації праці, бути обізнаним з можливостями і методами застосування комп'ютерної техніки у своїй професійній діяльності;

- володіти різними видами мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, стилістики, історії мови, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів здобувач вищої освіти ступеня магістра на вступному іспиті до магістратури повинен продемонструвати знання такого циклу спеціальних теоретичних дисциплін: теоретична граматика, лексикологія, стилістика, історія німецької мови, лінгвокраїнознавство, теоретична фонетика, перекладознавство.

Форма фахового іспиту – тестування.

Підготовка програми фахового іспиту, розробка тестових завдань та проведення іспиту здійснюється фаховою атестаційною комісією факультету романо-германської філології (наказ № 420-18 від 28.02.2025 року).

1. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Тематика завдань з теоретичних дисциплін

Теоретична граматики

1. Das Substantiv. Grammatische Kategorien. Syntaktische Funktion.
2. Das Adjektiv. Grammatische Kategorien. Seine Funktion im Satz.
3. Das Verb. Finite und infinite Formen.
4. Das Tempussystem des Deutschen.
5. Die Kategorie der Genera verbi. Passivstrukturen.
6. Das System der Modi im Deutschen. Der Konjunktiv.
7. Morphologische Struktur des Wortes. Mittel der Formbildung.
8. Probleme der Wortkassengliederung.
9. Die Flexion.

Лексикологія німецької мови

1. Paradigmatische Bedeutungsbeziehungen im deutschen Wortschatz: Synonymie.
2. Wortbildungsarten und -modelle im Deutschen.
3. Bedeutungswandel: Metaphorik und Metonymie. Bedeutungswandel: Bedeutungserweiterung und -verengung, Bedeutungsaufwertung und -abwertung, Litotes und Hyperbel.
4. Veränderungen im Wortschatz: Archaismen.
5. Entlehnungen im Deutschen. Perioden und Arten.
6. Arten der Lehnprägungen im Deutschen.
7. Polysemie und Homonymie
8. Territoriale Differenzierung des deutschen Wortschatzes. Sozial-berufliche Differenzierung des deutschen Wortschatzes.

Стилістика німецької мови

1. Stiltypen.
2. Die stiltypologische Zuordnung eines Textes. Bereichsstil. Gruppenstil. Individualstil. Zeitstil.
3. Funktionalstile.
4. Stilnormen.
5. Figuren des Ersatzes (Tropen). Die Emphase. Die Periphrase. Die Metonymie. Die Metapher. Die Ironie. Die Veränderung der Satzart.
6. Figuren der Hinzufügung. Figuren der Wiederholung. Figuren der Entgegensetzung. Häufung des Verschiedenen. Das Epitheton.
7. Figuren der Auslassung. Die syntaktische Ellipse. Die Aposiopese. Das Zeugma.
8. Figuren der Anordnung und des Platzwechsels. Die Umstellung. Die Wiederaufnahme. Die Nachstellung. Der Einschub. Der Konstruktionswechsel.
9. Stilistisch-phonetische und intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel.
10. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens.

Історія німецької мови

1. Indoeuropäische Sprachfamilie und die Ausspaltung des Urgermanischen. Die germanische Sprachgruppe. Klassifikation des Altgermanischen und seiner

Dialekte.

2. Integration der westgermanischen Großstämme im Frankenreich. Die zeitlichen Grenzen der althochdeutschen Periode und Ihre Territorialdialekte, Kultur und Literatur dieser Periode. Die Existenzformen der Sprache in der althochdeutschen Zeit.
3. Das phonologische System des Althochdeutschen: Ablaut, Umlaut, Vokalharmonie, althochdeutsche Lautverschiebung. Die morphologische Struktur des Althochdeutschen und sein Satzbau.
4. Mittelhochdeutsch und seine Territorialdialekte. Kultur und Literatur dieser Periode.
5. Das phonologische System, die morphologische Struktur des Mittelhochdeutschen.
6. Die zeitlichen Grenzen der früheren hochdeutschen Periode. Sprachliche Einigungstendenzen dieser Zeit. Der deutsche Bauernkrieg und die Reformation. Martin Luther und seine Rolle in der Entwicklung der deutschen Literaturnorm.
7. Die neuhochdeutsche Sprachperiode und die Entwicklung der gemeindeutschen Literatursprache. Der dreißigjährige Krieg und seine Folgen.
8. Die deutsche Aufklärung und die Entwicklung der deutschen Literatursprache im 18. Jahrhundert. Die Regelung der deutschen Literatursprache in den 19.-21. Jahrhundert.

Лінгвокраїнознавство Німеччини

1. Staatlicher Aufbau.
2. Politische Parteien, Massenorganisationen.
3. Deutschland, die EU und die Welt.
4. Die Bevölkerung Deutschlands.
5. Die geographische Lage und territoriale Gliederung Deutschlands.
6. Das Schulsystem.
7. Die Hochschulen und Universitäten.
8. Feiertage, Bräuche in Deutschland.

Теоретична фонетика

1. Gegenstand und Aufgaben der Phonetik. Segmentale und suprasegmentale Phonetik.
2. Phonologie des Deutschen. Definition des Phonems.
3. Vokal- und Konsonantensystem der deutschen Sprache.
4. Der deutsche Wortakzent, seine Arten und Funktionen.
5. Intonationsstruktur und ihre Elemente.
6. Phonostilistischer Aspekt mündlicher Äußerungen. Rhythmus und seine Rolle in der Phonostilistik.
7. Phonetisches Minimum im DaF-Unterricht.

Перекладознавство

1. Das Wesen der Übersetzungswissenschaft. Der Gegenstand der Übersetzungstheorie.

2. Die Stelle der Übersetzungstheorie unter den anderen wissenschaftlichen Disziplinen in der Linguistik.
3. Übersetzungsarten.
4. Äquivalente und Adäquate Übersetzung.
5. Pragmatischer Übersetzungsaspekt.
6. Direkte Übersetzung. Übersetzungsarten.
7. Übersetzungstransformationen. Transformationen auf der lexikalischen und grammatischen Ebenen.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Теоретична грамати́ка

Основна

1. Потапова Ж.Є. Theoretische Grammatik : навч. посіб. для студентів 4 курсу ф-ту «Референт-перекладач» з дисципліни «Теоретична грамати́ка» (нім. мова) / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філол. ; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Харків : Вид-во НУА, 2017. 68 с.
2. Anleitung zum wissenschaftlichen Arbeiten in der germanistischen Linguistik
Режим доступу: https://www.tu-braunschweig.de/fileadmin/Redaktionsgruppen/Institute_Fakultaet_6/Germanistik/awa.pdf
3. Duden. Die Grammatik. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2022. 948 S.
4. Kürschner Wilfried. Grammatisches Kompendium: 7.Aufl. A.Francke Verlag Tübingen. 2017. 346 S.
5. Neff Martin. Wortart: Universitätsverlag GmbH. Heidelberg. 2023. 100S.
6. Sprache und Linguistik. Режим доступу: <https://www.spektrum.de/thema/sprache-und-linguistik/832281>
7. Zeitschrift für germanische Linguistik. Режим доступу: <https://www.degruyter.com/journal/key/zfgl/html?lang=de#latestIssue>
9. Zeitschrift für Naturwissenschaft und Linguistik. Режим доступу: <https://www.springer.com/journal/41244/>

Додаткова

1. Anleitung zum wissenschaftlichen Arbeiten in der germanistischen Linguistik
Режим доступу: https://www.tu-braunschweig.de/fileadmin/Redaktionsgruppen/Institute_Fakultaet_6/Germanistik/awa.pdf
2. Busch A. Germanistische Linguistik : Eine Einführung. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2021. 276 S.
3. Duden. Die Grammatik. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2022. 948 S.
4. Sprache und Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.spektrum.de/thema/sprache-und-linguistik/832281>
5. Zeitschrift für germanische Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.degruyter.com/journal/key/zfgl/html?lang=de#latestIssue>
6. Zeitschrift für Naturwissenschaft und Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.springer.com/journal/41244/>

Лексикологія німецької мови

Основна

1. Король А.А. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch = Лексикологія німецької мови: Навчальний посібник для студ. ф-ту іноземних мов. Чернівці : Книги – XXI, 2017. 112 с.
2. Berketova Z. Systemhafte Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Berlin : Frank & Timme; 2022. 140 S.
3. Elsen H. Neologismen : Ein Studienbuch. Tübingen : Narr Franke Attempto, 2022. 198 S.
4. Harm V. Einführung in die Lexikologie. Berlin : WGB, 2015. 164 S.
7. Römer Chr. Der deutsche Wortschatz : Struktur; Regeln und Merkmale. Tübingen : Narr Franke Attempto, 2019. 234 S.
8. Römer Chr. Lexikologie. Tübingen : Narr Franke Attempto, 2021. 132 S.17
9. Wörterbuch zur Lexikographie und Wörterbuchforschung. Berlin, Boston : De Gruyter, 2021. 1010 S.

Додаткова

1. Busch A. Germanistische Linguistik : Eine Einführung. Tübingen : Narr Franke Attempto, 2021. 276 S.
2. Brockhaus Wahrig Deutsches Wörterbuch : mit einem Lexikon der Sprachlehre. Gütersloh ; München, 2011. 1728 S.
3. Duden. Bedeutungswörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2018. 1184 S.
4. Duden. Das Stilwörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2017. 1104 S.
5. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2019. 2144 S.
6. Duden. Redewendungen. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2020. 927 S.

Стилістика

Основна

1. Казимір В. О., Яремчук І. М. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавничополіграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
2. Eroms H.-W. Stil und Stilistik: Eine Einführung (Grundlagen der Germanistik (GrG), Band 4. Taschenbuch. Erich Schmidt Verlag GmbH and Co. 2014. 293 S.
3. Hodakowska N. G. Stilistik der deutschen Sprache. K.: ПП «ЦУ Дизайн», 2010. 216 S.
4. Lysetska N. H. Anstöße zur linguistischen Textanalyse. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies in Science». (March 2017, Ajman, UAE). Dubai: ROSTranse Trade FZC Company, 2017. No 3 (19), Vol. 4. P. 40–45.

Додаткова

1. Лисецька Н. Актуалізація й узуалізація нових лексем „der Masterplan

Migration“ та „Ankerzentren“ у німецькому політичному дискурсі. Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал. / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці, 2019. No. 2 (18). С. 160–167.

2. König W. Atlas Deutsche Sprache. München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2011. 256 S.

Історія німецької мови

Основна

1. Berner, Elisabeth; Wolf, Norbert Richard; Schmidt, Wilhelm; Langner, Helmut. Geschichte der deutschen Sprache. Teil 1 und 2, S. Hirzel Verlag, 2020, 509 S.
1. Lewizkij V. Geschichte der deutschen Sprache. Winnyzja: Nova Knyha Verlag, 2011, 250 S.
2. Lewizkij V., Heinz-Dieter Pohl. Geschichte der deutschen Sprache. Winnyzja: Nova Knyha Verlag, 2010, 254 S.
3. Stefan Hartmann. Deutsche Sprachgeschichte, Narr Francke Attempto Verlag, 2018, 376 S.

Додаткова

1. Левицький В. В. Етимологічний словник германських мов. Т.1. Вінниця: Нова книга, 2010, 614 с.
2. Левицький В. В. Етимологічний словник германських мов. Т.2. Вінниця: Нова книга, 2010, 367 с.

Лінгвокраїнознавство

Основна

1. Кудіна О. Країни, де говорять німецькою: навч. посіб. з лінгвокраїнознавства [вид. 2-е., допов.]. Вінниця : Нова книга, 2017. 416 с.
2. Orientierungskurs. Politik. Geschichte. Kultur. Stuttgart : Klett Verlag, 2012. S. 96.
3. Ulrike Gaidosch, Christine Müller. Zur Basiswissen Deutschland. Hueber Verlag. 2013. S. 80.

Додаткова

1. Павловська Л. І. Фактори впливу на сучасний розвиток німецької мови. Наук. вісн. ДДПУ ім. І. Франка. Серія: Філологічні науки. 2019. Вип. 12. С. 160-164.
2. Bildung in Deutschland: Materialien zur Kultusminister Konferenz / Bundesministerium für Bildung und Forschung ; Wissenschaftliche Koordination Jessica Ordemann. Bielefeld, 2020. S. 1-12.
4. Jeannette Cwienk, Jasmin Rogge. Weniger fliegen für das Klima. Deutsch zum Mitnehmen. 2019. URL: <https://www.dw.com/de/weniger-fliegen-f%C3%BCr-das-klima/l-49522110>.
5. Muhr R. Das österreichische Deutsch. Das Deutsche als plurizentrische Sprache:

- Ansprüche-Ergebnisse-Perspektive. Berlin : Schmidt, 2017. S. 23-41.
6. 5. Schmidlin R. Die Vielfalt des Deutschen, Standard und Variation : Gebrauch, Einschätzung und Kodifizierung einer plurizentischen Sprache. Berlin, Boston: de Gruyter, 2011. S. 575.

Теоретична фонетика німецької мови

Основна

1. Фонетика і фонологія німецької мови. Теоретичний курс. Підручник для студентів, викладачів закладів вищої освіти та науковців. Авторський колектив: Стеріополо О.І. Вид. 2-ге, перероблене і доповнене. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 395 с.
2. Шевченко О.О. Теоретична фонетика сучасної німецької мови. Навчально-методичний посібник. Суми : Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. 139 с.
3. Ятчук М.А. Deutsche Phonetik. Фонетика німецької мови. Навчальний посібник. Тернопіль: редакційно-видавничий відділ Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола, 2017. 96 с.
4. Becker T. Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. WBG: Darmstadt, 2012. 130 S.
5. Bernd J. Kröger. Ein phonetisches Modell der Sprachproduktion. Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2017. 319 S.
6. Hirschfeld U., Reinke K. Phonetik im Fach Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: Unter Berücksichtigung des Verhältnisses von Orthografie und Phonetik. Grundlagen Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Band 1. Erich-Schmidt-Verlag, 2016. 42 S.
7. Kireienko K. V. Praktikum zur theoretischen Phonetik des Deutschen: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Німецька та англійська мова та зарубіжна література» вищ. навч. закл. ден. та заочн. форми навч. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. 122 с.

Додаткова

1. Duden. Das Aussprachewörterbuch. 7., komplett überarbeitete und aktualisierte Auflage. Duden, 2015. 928 S.
2. Hirschfeld U., Reinke K. Integriertes Aussprachetraining in DaF/DaZ und der gemeinsame europäische Referenzrahmen für Sprachen // DaF, 2012.
3. Heft 3. S. 131-138. Hirschfeld U., Siebenhaar B. Aussprachevielfalt im Deutschen. DaF, Heft 3. Verlagsort München / Berlin, 2013. S. 131-141.
4. Krech E.-M., Stock E., Hirschfeld U., Anders L.C. Deutsches Aussprachewörterbuch. Berlin, N. York: W. de Gruyter, 2010. 1076 S.
5. Šileikaitė-Kaishauri D. Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Basiswissen, Aufgaben und Literaturhinweise. Vilniaus universitetas, 2015. 528 S.

Перекладознавство

Основна

1. Bubenhofer N. Das Konzept «Übersetzen» in der digitalen Transformation Soziolinguistische Reflexion des Maschinellen Übersetzens / Noah Bubenhofer, Philipp Dreesen. Zürich, 2020. Режим доступу до екрану: https://www.zora.uzh.ch/id/eprint/195512/1/10_24894_1664-2457_00003_6431.pdf
2. Geisenhanslüke A. Buchstäblichkeit : Theorie, Geschichte, Übersetzung. Bielefeld: transcript, 2019. 216 S.
3. Guera Chr. Johannes Atrocianus : Text, Übersetzung, Kommentar. Hildesheim: Georg Olms Verlag, 218. 364 S.
4. Heimböckel D. Interkulturalität, Übersetzung; Literatur: das Beispiel der Prager Moderne / Dieter Heimböckel, Steffen Höhne, Manfred Weinberg. Wien, Köln : Böhlau Verlag, 2022. 422 S.
5. Kaltike A. Einleitung, Text, Übersetzung und Kommentar. Wien: Holzhausen, 2018. 505 S.
6. Neumann B. Die Sichtbarkeit der Übersetzung: Zielsprache Deutsch. Tübingen: Narr Franke Attempto, 2021. 299 S.
7. Park S. Paradoxien der Grenzsprache und das Problem der Übersetzung: eine Studie zur Textualität philosophischer Texte und zu historischen Übersetzungsstrategien. Würzburg: Königshausen & Neumann, 2022. 347 S.
8. Zdaniuk Tatiana. Theorie und Praxis der Übersetzung (Deutsch/Ukrainisch): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Ружа», 2020. 196 с.

Додаткова

1. Anleitung zum wissenschaftlichen Arbeiten in der germanistischen Linguistik
Режим доступу до екрану: https://www.tubraunschweig.de/fileadmin/Redaktionsgruppen/Institute_Fakultaet_6/Germanistik/awa.pdf
2. Busch A. Germanistische Linguistik: Eine Einführung. Tübingen : Narr Franke Attempto, 2021. 276 S.
3. Duden. Die Grammatik. Mannheim, Berlin: Dudenverlag, 2022. 948 S.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст тестових завдань визначено Програмою фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю B11 Філологія спеціалізацією B11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Тест для фахового іспиту складається із завдань з **вибором однієї правильної відповіді** (ТЗ закритої форми). До кожного завдання подано чотири варіантів відповідей (А, В, С, D), з яких один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів.

Результат фахового випробовування оцінюють за шкалою від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання іспиту за фахом

ТЗ із вибором однієї правильної відповіді	Кількість балів
• неправильна відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь ненадано	0 балів
• правильна відповідь	2 бали
• мінімальна кількість тестових балів, яка дає право на участь в конкурсному відборі	12 балів
• максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту	100 балів

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому фахова атестаційна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена фахової атестаційної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступник має право подати письмову апеляцію щодо екзаменаційної оцінки (кількість балів), отриманої на вступному випробуванні. Апеляція подається письмово у вигляді заяви у довільній формі на ім'я голови Приймальної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова. Апеляційна заява подається вступником особисто згідно з Положенням про апеляційну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Предметом апеляції може бути тільки оцінка з вступних випробувань. Не розглядаються апеляції, подані невчасно або з порушенням процедури подання.

Вступники, які не з'явились на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших вступних випробуваннях та конкурсному відборі не допускаються.

Голова фахової
атестаційної комісії

доц. Сергій БОГУСЛАВСЬКИЙ

